

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 4Tos/120/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6921010597
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Mikluš
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6921010597.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Mikluš a sudcov JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., MBA a JUDr. Petra Kvietka, v trestnej veci obvineného K. D. stíhaného pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák., na neverejnom zasadnutí dňa 03. novembra 2022, o sťažnosti obvineného proti uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 15T/128/2021 zo dňa 13. októbra 2022, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obvineného K. D. z a m i e t a.

odôvodnenie:

Uznesením sp. zn. 15T/128/2021 zo dňa 13. októbra 2022 samosudca Okresného súdu Rimavská Sobota podľa § 73 ods. 5 Tr. por., § 72 ods. 1 písm. a), ods. 3 Tr. por. s použitím § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. obvineného K. D. vzal do väzby. Podľa § 80 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. súd neprijal písomný sľub obvineného a jeho väzbu nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka ani kontrolou technickými prostriedkami nad správaním obvineného. Väzba začala plynúť dňom 13.10.2022 o 12.10 hod a vykonáva sa v A. a A. H. H..

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený priamo do zápisnice o jeho výsluchu konanom dňa 13.10.2022 sťažnosť, ktorú písomne doplnil prostredníctvom ustanoveného obhajcu podaním doručeným prvostupňovému súdu dňa 20.10.2022. V sťažnosti v podstate uviedol, že s napadnutým uznesením okresného súdu nesúhlasí. Akcentoval, že priebehu prípravného konania bol pre orgány činné v prípravnom konaní dostupný na adrese jeho trvalého bydliska. Bol dosiahnuteľný aj počas jeho výsluchov. Dôvodil, že miesto trvalého bydliska opustil z dôvodu útokov rodiny poškodenej voči jeho osobe. Pripustil, že zmenu bydliska ani svoj odchod do zahraničia orgánom činným v trestnom konaní neoznámil. Bolo to najmä z toho dôvodu, že túto svoju povinnosť opomenul a aj z dôvodu, že v čase, keď do zahraničia odišiel mal vedomosť o tom, že trestné konanie je prerušené pre neprítomnosť svedkov. Uviedol, že v žiadnom prípade ho odchod do zahraničia nemotivoval úmyslom vyhýbať sa trestnému konaniu. V prípade, že by mal vedomosť o tom, že je na neho podaná obžaloba bol by naďalej dostupný pre súd, preberal by aj obžalobu aj predvolania na hlavné pojednávania. K veci samej uviedol, že trestné konanie je vedené od 12.5.2020 a počas celého trestného konania napriek dôvodnému obvineniu a hrozbe vysokého trestu tu neboli vzhliadnuté dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. Namietal, že dôvod väzby aj podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. v jeho prípade nie je daný. V prípade, že aj krajský súd dôvod väzby vzhliadne bol toho názoru, že tento dôvod väzby je možné nahradiť prijatím písomného sľubu, dohľadom probačného a mediačného úradníka a kontrolou technickými prostriedkami nad jeho správaním za súčasného uloženia mu primeraných obmedzení a povinností. Na základe uvedeného navrhol, krajský súd napadnuté uznesenie zrušil a prepustil ho na slobodu aj za prípadného prijatia písomného sľubu, ako náhrady dôvodu väzby a prípadne aj za nahradenia dôvodu väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a kontrolou technickými prostriedkami nad jeho správaním za uloženia mu primeraných obmedzení a povinností.

Podľa § 192 ods. 1/ písm. a/, b/ Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia. Po postupe v zmysle uvedeného ustanovenia krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť obvineného nebola podaná dôvodne.

Nadriadený krajský súd na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť a zákonnosť napadnutých výrokov uznesenia, ako i konanie, ktoré týmto predchádzalo, a to z hľadiska všetkých chýb, ktoré mohli spôsobiť ich nesprávnosť. Následne zistil, že sťažnosť obvineného bola podaná v zákonom stanovenej lehote a oprávneným subjektom. Po splnení prieskumnej povinnosti krajský súd dospel k záveru, že konanie, ktoré predchádzalo napadnutému uzneseniu, bolo súdom prvého stupňa vykonané v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. Rozhodnutie súdu prvého stupňa o vzatí obvineného do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. zodpovedá stavu veci a zákonu a z tohto dôvodu krajský súd sťažnosť obvineného vyhodnotil ako nedôvodnú.

Krajský súd primárne stručne pripomína, že v posudzovanom trestnom konaní prokurátor Okresnej prokuratúry Rimavská Sobota podal pod č. 2 Pv 195/20/6609-62 dňa 22.12.2021 na Okresný súd Rimavská Sobota obžalobu na obvineného K. D. pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. c) v súvislosti s ustanovením § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák., § 127 ods. 4, ods. 5 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

v presne nezistenom čase, v presne nezistených dňoch v mesiaci marec, resp. apríl 2020 v M. republike na presne nezistených miestach mesta D., opakovane trikrát vykonal súlož s maloletou D. B., nar. XX.XX.XXXX, s dcérou svojej družky, s ktorou žil v spoločnej domácnosti viac rokov, prvýkrát okolo 24.00 h v presne nezistenom mestskom parku, druhýkrát v presne nezistenom čase v bližšie nezistenej nestotožnenej opustenej budove a tretíkrát v presne nezistenom čase v bližšie nezistenom nestotožnenom starom dome, s jej súhlasom, aj napriek tomu, že vedel, že menovaná ešte nedovŕšila pätnásť rok svojho veku, následkom čoho otehotnela a dňa 26.11.2020 porodila.

Z obsahu predloženého spisového materiálu vyplýva, že na obvineného bol vydaný príkaz na jeho zatknutie, a to príkazom samosudcu Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 29.03.2022 a následne dňa 31.08.2022 európsky zatýkací rozkaz. Obvinený bol dňa 13.10.2022 na základe európskeho zatýkacieho rozkazu vydaný na G. z T. republiky pre potreby trestného stíhania v posudzovanej veci, keďže rozhodnutím Vyššieho krajského súdu vo Frankfurte nad Mohanom sp. zn. 2AusIA 189/22 zo dňa 28.09.2022 bol udelený dodatočný súhlas na trestné stíhanie obvineného v konaní vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota sp. zn. 15T/128/2021. Obvinený bol následne predvedený pred samosudcu okresného súdu, ktorý po jeho výsluchu napadnutým uznesením rozhodol o vzatí obvineného do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por.

Pre úplnosť je potrebné uviesť, že účelom väzby je zabezpečiť osobu obvineného pre trestné konanie a výkon trestu (§ 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.), zabrániť obvinenému, aby maril a sťažoval uskutočňovanie dôkazov (§ 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.), a tiež chrániť spoločnosť pred dokonaním trestného činu alebo pred jeho opakovaním, či pokračovaním (§ 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.). Väzba ako zabezpečovací inštitút nemá sankčnú povahu, ani výchovné poslanie, nesmie byť prostriedkom na získanie priznania, ani na uľahčenie trestného stíhania. Väzba nie je trestom, ale je výlučne len procesným opatrením, ktorého účelom je dočasne zaistiť osobu obvinenú z trestného činu pre potreby prebiehajúceho trestného konania obmedzením jej osobnej slobody. Trestný poriadok podmieňuje možnosť vzatia obvineného do väzby existenciou dôvodnej obavy, vyplývajúcej z konania obvineného alebo z ďalších konkrétnych skutočností vo vzťahu k niektorej nežiaducej forme správania, označovanej ako dôvod väzby. Konkrétnymi skutočnosťami odôvodňujúcimi obavu z následku alebo viacerých následkov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), b) alebo c) Tr. por. sa rozumejú také skutočnosti, ktoré reálne odôvodňujú takúto obavu. Výklad zákonných znakov „konkrétnych skutočností“ je predovšetkým vecou súdov, ktoré pri dôkladnej znalosti skutkových okolností a dôkaznej situácie konkrétnej trestnej veci musia posúdiť, či vzatie do väzby je opatrením nevyhnutným na dosiahnutie účelu trestného konania, či tento účel ani pri vynaložení úsilia nemožno dosiahnuť inak. Pre aplikáciu takéhoto postupu nie sú dané objektívne a nemenné kritériá, ale tieto kritériá treba vždy vyvodiť z povahy konkrétnej a individualizovanej veci, vrátane osoby obvineného, jeho osobných pomerov a ďalších znakov upravených v tomto ustanovení. Konkrétne skutočnosti ako zákonná podmienka odôvodňujúca väzbu

obvineného podľa tohto ustanovenia musia byť preukázané nielen pri vzatí obvineného do väzby, ale musia pretrvávať počas celej väzby.

S poukazom na listinné dôkazy v predložennom trestnom spise a jeho prílohách mal krajský súd za dostatočne zistené, že v súčasnom štádiu trestného konania doposiaľ zabezpečené dôkazy, vrátane doznania samotného obvineného v prípravnom konaní, nevyvrátili dôvodné podozrenie, že skutok, ktorý sa kladie obvinenému za vinu bol spáchaný, tento skutok je možné posúdiť ako konkrétny trestný čin a zo spisového materiálu rovnako vyplýva dôvodné podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený. Treba pritom však zdôrazniť, že pri rozhodovaní o väzbe súdy nerozhodujú o vine, resp. nevine obvineného, ale posudzujú len to, či v danom štádiu trestného konania zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujú podozrenie, že konkrétna osoba je páchatelom skutku, ktorý má byť trestným činom.

Krajský súd v súvislosti s vyššie uvedeným považuje za potrebné dať do pozornosti obvinenému, že rozhodnutie o jeho vine či nevine však bude predmetom ďalšieho dokazovania v prebiehajúcom trestnom konaní, pričom orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné s rovnakou starostlivosťou objasňovať okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti svedčiace v jeho prospech. V rámci ďalej prebiehajúceho trestného konania bude tiež preverovaná obhajoba obvineného a obvinený má právo navrhovať vykonanie dôkazov na preukázanie svojich obhajobných tvrdení.

Krajský súd totožne ako súd prvého stupňa dospel k záveru o existencii dôvodu väzby u obvineného podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por., t.j. že tu existujú také konkrétne skutočnosti, ktoré reálne odôvodňujú obavu, že v prípade prepustenia obvineného z väzby na slobodu, sa tento bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu a trestu, ktorého uloženie mu v tejto trestnej veci reálne hrozí. Z doterajšieho konania obvineného, ktoré súd prvého stupňa podrobne popísal v odôvodnení napadnutého uznesenia, je nepochybné že obvinený sa na adrese trvalého pobytu zdržiaval nepravidelne, po podaní obžaloby nepreberal úradné zásielky, o čom svedčí skutočnosť, že na nariadené hlavné pojednávania sa mu nepodarilo doručiť predvolanie a jeho prítomnosť sa nepodarilo zabezpečiť ani cestou polície. Hoci mal vedomosť o tom, že voči jeho osobe je vedené trestné stíhanie, podľa jeho vyjadrenia v písomných dôvodoch sťažnosti sa napriek uvedenému dlhodobo zdržiaval v zahraničí, pričom dôvod a ani adresu pobytu súdu relevantných spôsobom neoznámil. Krajský súd akcentuje, že v prípade existencie väzobného dôvodu v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por., a teda prípadnej hrozby existencie dôvodnej obavy z možného úteku, sa nemusí jednať len o vopred naplánovaný útek do zahraničia, ale aj o prípadne zotrúvanie u známych alebo na inom neznámom mieste v dôsledku tlaku hroziaceho odsúdenia, čo by z jeho strany nevyžadovalo dlhodobú prípravu, ani rozsiahle materiálne zabezpečenie. Za tejto situácie s prihliadnutím aj na osobu obvineného, je preto jednoznačne daný dôvod tzv. útekovvej väzby.

Podľa § 72 ods. 2 veta prvá Tr. por. odôvodnenie rozhodnutia o väzbe obsahuje aj uvedenie skutkových okolností, o ktoré sa výrok rozhodnutia o väzbe opiera, ktoré preukazujú dôvodnosť trestného stíhania a konkrétne skutočnosti, ktoré zakladajú dôvod väzby podľa § 71; v odôvodnení sa súd vysporiada aj s tým, prečo nenahradil väzbu podľa § 80 alebo § 81.

Krajský súd uvádza, že v nadväznosti na novelu Trestného poriadku č. 308/2021 Z.z. má orgán rozhodujúci o väzbe podľa § 71 ods. 1 písm. a) a písm. c) Tr. por. povinnosť zvažovať možnosť nahradenia väzby u obvineného/obžalovaného iným opatrením podľa § 80 alebo § 81. S poukazom na nález Ústavného súdu SR č. 67/2013-41 a novelu Trestného poriadku č. 308/2021 Z.z. je povinnosťou súdu skúmať, či účel väzby nemožno dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por., obligatórne. V posudzovanej veci pre aplikáciu uvedeného opatrenia nahradzujúceho väzbu nestačí, aby obvinený splnil predpísané podmienky, ale príslušné opatrenie musí byť vzhľadom na povahu trestnej činnosti, jej závažnosť a osobu obvineného, dostatočným k tomu, aby sa dosiahol účel väzby. Pritom uvedené opatrenia možno použiť, iba ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. V tomto štádiu konania považuje krajský súd uvedené opatrenie za nedostatočné na dosiahnutie účelu väzby. Krajský súd sa teda stotožnil s právnym názorom okresného súdu, keď tento sa v odôvodnení napadnutého uznesenia v intenciách § 72 ods. 2 Tr. por. vysporiadal aj s tým, prečo nenahradil väzbu obvineného v zmysle § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. dohľadom probačného a mediačného úradníka. Ani krajský súd nepovažoval tento inštitút nateraz v súčasnom štádiu trestného konania na nahradenie väzby za dostatočný, a to s ohľadom na osobu obvineného, ako aj povahu prejednávaneho prípadu, prihliadajúc na jej charakter, spôsob a okolnosti žalovanej trestnej činnosti. Z rovnakých dôvodov správne rozhodol súd, keď neprijal písomný sľub obvineného, nakoľko ani kombinácia uvedených inštitútov nebola na nahradenie väzby dostatočnou.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti preto senát Krajského súdu v Banskej Bystrici v súlade s ustanovením § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol sťažnosť obvineného ako nedôvodnú. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 163 ods. 4 Tr. por. v spojení s § 180 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.